

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan srečer, izimski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.
Za osmanila plačuje se od tetiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravljenje je v Rudolfa Kirbiša hiši, "Gledališka stolpa".
Pravništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

O solidarnosti slovanski.

Nedavno omenili smo politične knjižice, ki jo je izdal Fr. Pazdřek*), ter objavili, da se bodoemo ž neno vsebino še bavili. O solidarnosti slovanski se je že mnogo pisalo in govorilo in ko bi se kdaj posrečilo, uživovoriti jo na vsej slovanski črti, potem bi bila naša politična beda mahoma odpravljena. Ako torej g. Pazdřek tega vprašanja ni v toljki meri dognal, da bi se smel predlagati konec debate, je vendar v svoji knjižici napisal celo vrsto zdravih mislij, pojasnil, zlasti razmerje med Čehi in Poljaki ter dodal načrt, kako bi kazalo postopati v bodoče, da solidarnost slovanska ne bode samo prazna pena.

Povod knjižici dale so naučnega ministra zname zloglasne naredbe, ki so v prvi vrsti narodno solidarnost med Poljaki in Čehi zelo omajale ter vso desnico spravile v tako neprijeten položaj, ki se bode le tedaj zopet na boljše zasukal, kadar se bode zopet dosegla med Čehi in Poljaki trdna solidarnost.

Kdor neče samega sebe varati o sedanji konstelaciji, mora priznavati, da so galiških Poljakov razmere jako ugodne in da imajo Poljaki v sestavi ministerstva Taaffeovega jamstva, katera jih zagotavlja njihovo narodno-politično posest. Deležni so vlade v večji meri, nego je to po njih številu in važnosti opravičeno. Ko bi odstopilo sedanje ministerstvo, na njegovo mesto pa prišel kabinet, ki bi še močneje, nego spravljiva vlada Taaffeova, nagnjal na desno stran, bi se galiških Poljakov položaj le nebitveno zboljšal, nasproti pa bi novo "liberalno" ministerstvo Poljakom nasproti bilo vse drugo, samo koristno ne. Ker je sedanji položaj tak, da se lahko trdi "tertium non datur" in ker niti misliti ni, da bi naučni minister izlučil se iz ministerstva Taaffeovega, nastaja za gališke Poljake dolžnost, da sedanjo vlado vzdržujejo nad vodo, ko bi tudi morali radi tega razdreti poljsko-česko prijateljstvo. Dolžnost proti lastnemu narodu je močnejša, nego li oziri nasproti najboljšim političnim

*) Grundzüge der rationellen Solidarität aller Slaven. Eine politische Studie von Fr. Pazdřek. Slavia, Verlagsanstalt in Moštěnitz — Prerau.

LISTEK.

Otci in sinovi.

Roman.

Ruski spisal J. S. Turgeněv, preložil Ivan Gornik

IV.

(Dalje.)

Tolpa dvorovih ni se izsipala na prag, da bi vsprevjela gospode; pokazalo se je samo jedno dvanajst let staro deklet, za njo v sled pa je prišel iz hiše mlad deček, kako podoben Petru, oblečen v sivo livrejo z belimi gumbi okrašenimi z grbom, sluga Pavla Petroviča Kirsanova. Molče odpril je vrata pri kolesiji in odstranil zastor s tarantasa. Nikolaj Petrovič odpravil se je s sinom in Bazarovom skozi prazno sobano, kjer se je izza dvéri za trenotek pokazalo mладo žensko lice, v sobo opravljeno že po novejšem ukusu.

— Sedaj smo doma, dejal je Nikolaj Petrovič snemaje plašč in potresuje z lasmi. — Glavna potreba je sedaj, da jemo in si malo oddahnemo.

— Jesti res ne bi bilo preslabo, opomnil je, razteza se Bazarov ter se vrgel na divan.

prijateljem. Zaradi tega se za neznatno število odpravljenih srednjih šol Poljaki ne bodo ogrevali, to tem manj, ker je tako dvomljivo, da bi se nam, tudi ko bi nam Poljaki pomagali, posrečilo, spodbopati Gauča. Saj je gotovo, da bi si vlada Taaffeova, ko bi se v parlamentu potegnila za naučnega ministra, takoj pridobila srca sedanje opozicije, vrhu tega pa še večino konservativnega centruma.

Temu neprijetnemu stanju odpomoglo bi se le tedaj, ko bi cisilavski Slovani kot trdno zvezan organizem nastopili na oder. Skušnje zadnjih 25 let dokazale so nam, da je v zahodni državnini polovici možna le taka vlada, ki si prizadeva uravnavati obstoječa narodna nasprotstva. Današnja vlada, ki si je narodno spravo zapisala na prapor, more svoje mesto le odstopiti ministerstvu, katero se zaveže, da narodnih nasprotstev, ako jih že ne odstrani, vendar nikakor poostričo ne bode. Tako ministerstvo utegnilo bi se opirati na nemško avstrijski klub prisiljeno pa bi bilo, ker bi sodelovanje skupin, v katerih imajo gospodje Knotz, Steinwender, Prade in drugi veliko besedo, moralo odklanjati, v premnogih slučajih računati s solidarično zedinjenim slovanskim narodnostnim klubom.

Na tak način bilo bi avstrijskim Slovenom možno sedanje narodno-politično posest z večjim uspehom, nego doslej braniti in varovati in sistematicno skrbeti za trdne varščine.

Vpraša se pa, kako bi se mogla doseči taka solidarnost med avstrijskimi Slovani sploh, med Čehi in galiških Poljakov pa še posebe. Interesi galiških Poljakov in Čehov so tako različni, da je stvar tako težavna. Poljaki so že "beati possidentes", možno pa jim je dobiti še novih koncesij, ker lahko pritskajo na vlado in na desnico, da si sicer vržejo opozicijo v naročaj. Čehi, ki imajo v državnem zboru 63 glasov na razpolaganje, ne morejo Poljakom obljuditi več, rajši manj, nego nemška, 150 glav broječa opozicija. Gledati je torej in skrbeti, da se Poljaki kot političnim zaveznikom obljudi toliko, kolikor bi od Nemcev nikdar pričakovati ne mogli.

In taka obluba mogla bi se jim dati gledenjihovih, izven Avstrije zlasti v Nemčiji živečih sorojakov. Le Čehi mogli bi jim v tem oziru pomagati.

— Da, da, dajte nam kosila, kosila hitro. — Nikolaj Petrovič poteptal je brez vi dnega uzroka z nogama. — No, tu je Prokofič.

Ustophil je človek šestdesetih let, belolas, suh in temnorjav, v cimetastem fraku z mednimi gumbi in z ruto za vratom. Nasmehljal se je, poljubil Arkadiju roko in poklonivši se gostu odstopil k vratom ter položil roki na hrbet.

— Tu je torej, Prokofič, začel je Nikolaj Petrovič, — konečno je prišel k nam . . . , kaj? Kakošen se ti zdi?

— Jako dobro barvo ima, rekел je starec in se zopet nasmehljal, a takoj nagubančil je svoje goste obrvi. — Ukažete mizo pripraviti? vprašal je resno.

— Da, da, prosim te. A vi ne greste najprej v svojo sobo, Evgenij Vasiljič?

— Ne hvala, čemu? Ukažete samo, da odneso tale kovčeg in to-le oblačilce, dejal je, snemaje s sebe svoj plašč.

— Prav dobro. Prokofič vzemi sukno. (Prokofič vzel je čudeč se z obema rokama Bazarovijo "oblačilce" in privzdignivši je visoko nad glavo udaril se je po prstih). In ti, Arkadij, pojdeš li v svojo sobo za trenotek?

Češke geografske leža, ki je ob sebi najnevarnejši sovražnik narodnemu obstanku, je pa izredno ugodna za posredovalno ulogo med narodi slovanskimi. Čehov narodni interes zahteva največjo politično blaginjo vseh slovanskih narodov sploh, naroda ruskega in poljskega pa še posebe. Vsako podkrepljenje političnega upliva gališke delegacije v državnem zboru, vsako podkrepljenje ruskega upliva v mejnarođnem prometu z evropskimi vlastmi, koristi Čehom, ker se s tem zmanjša hegemonija narodnih (nemških) sovražnikov.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. novembra.

Naučno ministerstvo se hoče posebno ozirati na gališko obrtno šolstvo. V Levovu se bode osnovala nova državna obrtna šola, drugim gališkim obrtnim šolam se bodo dovolile podpore. Seveda Gauču je veliko ležeče na tem, da si ohrani naklonjenost Poljakov, da bodo še nadalje ovirali vsako odločnejše postopanje državnozborske večine proti vladu. Ko bi se v državnem zboru bili Poljaki takoj odločno izrekli, da zmatrajo češke zahteve zastran srednjih šol za opravičene ter so zategadel pripravljeni vsekako podpirati Čeha, bi bil že odstopil pl. Gauč. Ker pa desnica ni jedina, lahko dela naučni minister, kar hoče.

Včeraj se je sešla enketa, katero je sklical češki deželnih odbor, da se posvetuje o predlogih pododbora zastran osnove deželne banke. Od izida posvetovanj enkete je zavisno, bode li deželnih odborov deželnemu zboru predložil določno predlogo.

Vnajanje države.

Bolgarski pravosodni minister je z okrožnico poučil državne pravnike in mirovne sodce, da srbski, črnogorski in perzijski podložniki niso pod varstvom kapitulacij, da je torej smejo soditi in kaznovati bolgarski sodci.

Marseillska družba "Messageries maritimes" poprosila je **rusko** vlado za koncesijo, da sme v Odesi osnovati podjetje, ki bode skrbeli za stalno zvezo med Črnim in Sredozemskim morjem. Podjetje bode podčinjeno ruskim zakonom ter bode tržilo pod rusko zastavo. To podjetje bode delalo močno konkurenco avstrijskim in angleškim trgovcem, imelo bode v Varni in Solunu podružnici. Jako zanima se za to podjetje tudi neka skupina švicarskih trgovcev.

— Da, treba se je osnažiti, odgovoril je Arkadij ter se obrnil proti dverim, a v tem trenotku ustophil je v sobo človek srednje rasti, oblečen v temno angleško obleko, moden nizek zavratnik in lakovane polučrevljčke, Pavel Petrovič Kirsanov. Na videz bilo mu je pet in štirideset let; njegovi kratko obriženi sivi lasje odsevali so s temnim bleškom kakor novo srebro, njegovo lice, žolčasto a brez gub, navadno pravilno in čisto, kakor da bi bilo izobraženo s tankim in lahkim dletom, javilo je sledove bogate krasote: posebno lepe bile so svetle, črne podolgate oči. Vsa postava Arkadijevega strijca, izvrstna in sijajna, ohranila si je mladosten sklad in ono stremljenje v viš, proč od zemlje, ki večinoma izgine po dvajsetem letu.

Pavel Petrovič potegnil je iz hlačnega žepa rudečo svojo roko z dolgimi rozovimi nohti, roko, ki je bila videti še lepša radi snežne beline zapestnicine spete z velikim opalom, ter jo je podal svojemu nečaku. Izvršivši najprej evropski "shakeshauds", poljubil ga je trikrat po ruski, to je pritaknil se je trikrat s svojimi dišečimi brkami njegovih lic ter rekel: "Dobro došel!"

Nikolaj Petrovič predstavil ga je Bazarovu: Pavel Petrovič naklonil je na lahno svoj gibki stas in na

Nemški cesar podelil je **ruskemu** veleposlaniku grofu Šuvalovu red Črnega orla na predlog kneza Bismarcka. Nemški kancelar je predlagal to odlikovanje, da bi se prikupil Rusiji, da bi se bolj približala Nemčiji. Njegovo prizadevanje bode najbrž zmanj. Pribor carja v Berolin skoro gotovo ne bode imel nikacih političnih posledic.

V soboto je v **francoski** zbornici za vlogo glasovalo 221 republikancev in 7 konzervativcev, proti vladu pa 169 republikancev in 148 konzervativcev. Večina republikancev glasovalo je torej za vlogo. Grevy se je že z večjimi republikanskimi vodjami posvetoval o položaji. Govori se, da bodo Grevy zopet ponudil ministrsko predsedništvo Gobletu, a je dvomljivo, da bi je slednji prevzel. Ne-kateri republikanci si prizadevajo napraviti sloga mej vsemi republikanskimi frakcijami, da se potem sestavi vlada, katero bodo podpirali vsi republikanci. Njih prizadevanje bode pa najbrž brez uspeha, kajti mnogi radikalci že načeloma nasprotujejo vsakej vladni. — Predsednik republike ponujal je že sestavo ministerstva Clémenceau-a, in slednji se ni naravnost branil prevzeti je, a le neposredno se je izgovarjal, češ, da sedanji položaj delajo težaven drugi elementi, ne pa ministersko vprašanje. Morda je hotel s tem cikati na Wilsona, da bi ga potem Grevy ne silil, da prevzame vlogo. Clémenceau dobro ve, da bi bila zanj silna težava sestaviti vlado, ki bi dobila večino v zbornici.

Južnoameriške države hočejo posnemati evropske velevlasti v popolnjevanju oboroževanja. Posebno Brazilija in argentinska republika hitita z oboroževanjem. Mej njima ni meja uravnana in se bode morda uravnavala z orožjem. V Braziliji sta zbornici nedavno dovolili 5 milijonov milreis za poimenoženje mornarice in v Argentini pa 8 milijonov pesos za zboljšanje vojske.

Dopisi.

Iz Levstikove rojstne vasi *), to je iz Spodnjih Retij, pri Velicih Laščah na Dolenjskem, 21. novembra t. l. [Izv. dop.] Globoko v srce nas je zbodlo, ko nam je telegram prinesel 17. t. m. prežalostno novico o smrti našega soseda in rodomluba, g. Frana Levstika, ki je bil rojen v naši vasi. Prebolelostna izguba! Vse sosedje, ki so ga poznali, pretresla je novica. Škoda! Škoda moža! Umrl je prerano. Ko bi ga bil Bog vsaj pustil še nekaj časa živeti. Taki govori šli so od ust do ust.

Najbolj milo se je pa storilo sosedom Levstikovim vrstnikom. Nehotěj jim pride na misel, kako so se z Levstikom vkupe po otroški igrali, potem kako so v Vel. Lašče v šolo skupaj hodili. Nazačnje, kakor je Levstik, še majhen fantiček, ko je prvič prišel iz Ljubljanske šole na počitnice domov, znal že pridigovati. Ko so večkrat skupno gnali živino na pašo, šel je Levstik tudi z njimi, se spravil na kak odvzdignjen štor in začel tako pridigovati, kakor nijeden duhoven tako ne. Kakšna je pa rojstna hiša? Levstikova rojstna hiša je kmečka, pol lesena, pol zidana. In ostala je nespremenjena do danes. Nje domače ime je pri Jožkovich.

Svojo rojstno vas z imenom: Spodnje Retje, je Levstik rad imenoval Vretje. Pa to ime spada bolj na ime Redje, in to radi tega, ker je vse v lepem redu.

*) Iz pjetete do pokojnega Levstika vsprijeli smo ta dopis ne iz premenjen, kot dokaz, kako so priprosti kmetovalci in sosedje spoštovali umršega Levstika in kako jih je britko zadela njegova prerana smrt. Urnd.

vihno se je nasmehljal, a roke mu ni dal, temveč jo je zopet utaknil v žep.

— Menil sem že, da vas danes ne bo, rekel je s prijetnim grienim glasom, ljubezno majanje se, potresaje s plečami in pokazuje lepe bele zobe. — Ali se je na poti morebiti kaj pripetilo?

— Ničesar se ni pripetilo, odgovoril je Arkadij, — tako, malo počasni smo bili. Zato pa smo sedaj lačni, kakor volkovi. Naženi Prokofić, očka, takoj se vrnem.

— Stoj jaz grem s teboj, vskliknil je Bazarov, hitro poskočivši z divana. Mladenci sta odšla.

— Kdo je to? vprašal je Pavel Petrovič.

— Arkašin priatelj, kakor on pravi, kako pa menen človek.

— Ali bo naš gost?

— Da.

— Ta dolgolasec?

— No, da.

Pavel Petrovič potrkal je z nohti po mizi. — Zdi se mi, da Arkadij s' est dégourdi, opomnil je Veselin se, da se je vrnil.

Pri jedi govorili so malo. Posebno Bazarov ni skoro ničesar govoril, a jedel je mnogo. Nikolaj Petrovič pričeval je razne dogodke iz svojega

Na sredi vasi stoji velikanska lipa, stara okoli 500 let. Poleg njegove rojstne hiše, v kateri pa ni več njegove rodovine, ker se je preselila 1854. 1. na Dolenjsko, stoji še druge štiri hiše.

In v teh hišah žalujemo, zdaj za svojim sestodem. Večnaja mu pamjam!

Zdaj pa še Levstiku v mrzli grob:

Umrli naš sosed! Ker Ti nismo zaradi ne-jubih okolšin prinesli vence in ga položili na Tvojo krsto. Pošiljamo pa primerenega za Teboj v mrzli grob:

Mi sosedje skup zberemo
Lepe rožce nezvenljive.
Iz njih Ti venček lep spletemo,
K' ima besede pomenljive:
Uživaj nebeško veselje, duša Levstikova.

Tak-le venec je najbolj lep in pozlačen. Po Bogu naj Ti bode podarjen.

Franjo Gruden ml., poleg roj. biše.

S Primorja 20. novembra. [Izv. dop.] Po naključji naletim v „Rogač“ na košček „Šteklačar“ kjer nek gospod istega imena pripoveduje, kako da je prišel k ljudskemu učitelju, ki mu je prav dobro postregel, kateri pa se mu je prav močno zameril s tem, da ni imel druge knjige na razpolaganje in v zabavo, nego jedini „abecednik“. „Rogač“ je sicer šaljiv list, kateri vsacemu dá, kar mu gre; slovenski „narodni“ učitelji pa tudi neso takšni, da bi ne podpirali narodnih stvari, vendar omenim naj nekoliko gospodu Šteklačarju v pojasnilo.

Za požrtvovalnost slovenskih „narodnih“ učiteljev, menim, vsakdo dobro ve, če je pa kje kakšna izjema, je pač popolnoma opravičena, posebno pri učiteljih nižjih plačilnih vrst, živečih v trgih. Pomisliti je namreč treba, da tak učitelj dobiva mesečno le 33 gld. 33 kr.; reci tri in trideset goldinarjev, tri in trideset krajevarjev. Stanovanje ima navadno v šolskem poslopiji, ker pa nema svojega lastnega pohištva, mora stanovati vender-le zunaj šole. Stanovanja pa v tacih krajih, kjer se lahko oddadó raznim uradnikom in tujcem, kakor n. pr. v Postojini, Trnovo-Bistrici, Komnu, Sežani. Bolci in v drugih krajih so zelo draga, takó da se mora plačevati za stanovanje in hrano od 20 do 26 goldinarjev mesečno. Postavimo povprečno 23 goldinarjev. Če si potem privoši dotičnik še pri vsaki jedi, po jeden četrт litra vina, to naraste ta svota potem mesečno na 29 goldinarjev. Postavimo potem še za perilo le 1 goldinar 33 krajevarjev, to ubozemu učitelju ostaneta samó 2 goldinarčka. S temaj naj se potem cel mesec zabava sè svojimi prijatelji ali pa naj si po popolnoma opravičeni, toda nemogoči želji gospoda Šteklačarja naročuje ubogi vaški učitelj raznih knjig. Za obleko pa mu ni treba skrbeti po reku Kristovem, kakor tudi ne skrbe ptice pod nebom in ne cvetice na polji. Ali čudeži se več ne gode. Obleka ne raste z učiteljem vred, kakor tkana sukna ne na uzor učitelji — Kristu. Vkljub slabemu materialnemu stanju, mislim, da vender-le slovenski učitelji gledé podpiranja narodnih stvari zauzimajo častno mesto. Dajte jim pa po delu in trudu plačilo in videli boste, da bodo še bolj podpirali z besedo in dejanjem slovensko knjigo in narodno stvar.

„farmerskega“ življenja, govoril je o bodočih vladnih nakanah, o odborih, o poslancih, o potrebnosti, da se uvede stroj itd. Pavel Petrovič hodil je počasi po sobi sem ter tija (on ni nikdar večerjal), po redko pokušal iz kozarčka napoljenega z rudečim vinom, in še redkeje proiznala je, kratko besedico ali bolje vslik kakor: „a! ehe! hm!“ Arkadij povedal je nekoliko Peterburških novosti, a čutil je neko zadrgo, ono zadrgo, koja se ravno lasti mladega človeka, ko je že prenehala biti otrok in se je povrnih v mesto, kjer so bili vajeni zmatrati ga za otroka. Po nepotrebi raztezal je svoj govor, ogibal se je besede „nočka“ in jo jedenskrat celo zamenil s slovom „otec“, koje pa je izgovoril, to je res, mej zobjmi; z malomarao hlinivostjo, nalil si je v kozarec mnogo več vina, kakor se mu je hotelo, in izpil je vse. Prekofič ni obrnil od njega očes in prežekoval z ustnicama. Po večerji so se kaj vsi razšli.

Tvojega strica treba je občudovati, govoril je Arkadij Bazarov sedeč v spačni suknji poleg njegove postelje in sesajoč kratko pipico. — Tako krasotičenje v vasi, pomisli si! Nohti, nohti, te bi bilo treba poslati v razstavo!

— Čuj, ti ne veš, odgovoril je Arkadij, — vedi, da je bil ono svojem času „lev“. Jedenkrat

Domače stvari.

— (Oni gospodje deželni poslanci) kateri bodo v sredo dne 23. t. m. že v Ljubljani, naprošeni so, da pridejo ob 6. uri zvečer v sobano „Slovenske Matice“.

— (Imenovanje.) Davkarski praktikant gosp. Richard Bežek imenovan je davkarskim privstavom.

— (Umrl) je pretekli petek v Trstu gosp Anton Hrovatin, kanonik, konsistorialni svetnik in župnik pri novem sv. Antonu, v 84 letu svoje dobe. Lani praznoval je 60 letnico svojega duhovnega.

— (Iz Krope:) Dne 20. t. m. zjutraj ob 2^{1/2}. uri umrl je tukajšnji posestnik in trgovec g. Matija Pirc za mrtvdom, v 50. letu svoje dobe. Bil je obče spoštovan, zlasti pa bode v krogu revnih delavcev ostal v blagem spominu. Labka mu zemljica!

— (Kranjska prometna banka.) Kakor čujemo, se je sestavil konsorcij za osnovo delniške družbe, ki se bode zvala „Kranjska prometna banka“ v Ljubljani in se bode pečala s kreditno kupčijo. Delniški kapital določen je za sedaj na 125000 gld. razdeljen v 625 delnic po 200 gld. in se sme zvišati na 500.000 gld. Načrt pravil in prošnja za koncesijo sta se že predložila c. kr. deželni vladni. Podpisujejo se delnice pri izvrševalnem odboru, v katerem so gg.: Josip Kordin, trgovec; Ferdinand Mahr, ravnatelj trgovinske šole; dr. Alf. Mosche, odvetnik; Vaso Petričič, podžupan in Franjo Zeschko, knjigovodja.

— (Iz Trsta) se javlja: Društvo irredentovcev v Rimu poslalo je svojim tukajšnjim pristašem poziv, naj zopet pogumno začno zahtevati priklopjenje Trsta in Primorskega k italijanski kraljevini, ker je sedanji evropski položaj temu jako ugoden.

— (Povodom štiridesetletnega službovanja c. kr. okrajinega glavarja in vladnega svetnika g. Ekla) priredi se v čitalnici v Rudolfovem v sredo 23. novembra 1887 slavnostna veselica z gledališko predstavo in plesom. Igralo se bode: „Kje je meja?“ Burka v jednem dejanju. Spisal Jos. Ogrin. Potem sijajen ples. Začetek točno ob polu osmi uri. Ustop je prost, a dovoljen le čitalniškim udom in vabljenim gostom.

— (Iz Gorice) se nam piše dne 21. t. m.: Jurij Roth, žandarmiški okrajni stražmešter v Gorici, in Josip Kocijančič, umirovljeni žandarmiški stražmešter v Visku, dobita sta za dolgoletno izvrstno službovanje prvi srebrni zasluzni križec s krono, poslednji srebrni zasluzni križec. Preteklo nedeljo bila je na glavnem trgu primerna slavnost, pri kateri je odlikovali polkovnik pl. Vogler častni znamenji na prsi pripel.

— (Včerajšnji sv. Elizabete somenj) ni bil tako dobro obiskan, kakor preteklo leto, saj pa tudi ni čuda, lansko leto imeli smo suho in lepo vreme, včeraj je pa ves dan dež. Kljub tako neugodnemu vremenu prignalo se je še precejšnje število živine, namreč 1139 glav. Od teh bilo je: 264 konj, 441 volov, 398 krav in 36 telet. Kup-

ti bom povedal njegovo zgodovino. Znaj, da je bil on krasen človek, glave je mešal ženskam.

— A, to je torej! On živi še po prejšnjem kroji! Vendar ujeti tu ni nobene. Jaz sem ga samo gledal: kako diven zavratnik ima, kakor da bi bil iz kamena in podbradek je tako natanko izbrit. Arkadij Nikolajčič, ne meniš li, da je to smešno?

— Oprosti vendar je on res dober človek.

— Stariška prikazen! Tvoj otec pa je izvrsten dečko. Stihe zmanjša, in na gospodarstvo se ne razume, a on je dobrinci.

— Otec moj zlat človek.

— Si li zapazil, da je večkrat v zadregi?

Arkadij zmajal je z glavo, kakor bi on sam ne bil nikdar v zadregi.

— Cudne stvari, nadaljeval je Bazarov, ti starci romantiki. Razvijo svojo sistemico živcev do razdraženosti, no, ravnovesje je porušeno. Sicer pa zdrav! V moji sobi je angleški umivalnik, a dveri se ne zapirajo. Vendar kaj takega je treba občudovati — angleški umivalniki to je napreddek!

Bazarov je odšel, v Arkadiji pa je zavladalo radostno čuvstvo: sladko je zaspavati v rojstni hiši, na znači postelji, pod odejo, s kojo so se trudile ljubljene roke, morda roke pestunje, te ljubezne, dobre in neutrudne roke. Arkadij spomnil se je

čija s konji ni bila živahna, ker je tujih kupcev malo prišlo na semenj. Na semnji za govejo živino, kjer se je tudi 109 „buš“ s Hrvatskega prinalo, kupovalo in prodajalo se je prav pridno, posebno veliko pitanih volov nakupili so domači mesarji, kakor tudi tuji. Nad 100 volov predalo se je samo v Trst, veliko pa tudi na Koroško in Tirolsko.

— (Iz Trsta) se javlja: Preteklo soboto poludne dobila je policija načnaničo, da se je 28letni Henrik Mosetig, blagajnik pri kreditnem zavodu v Via Cordainoli štev. 4, in sicer v stanovanju neke Marije Ribos pod streho umoril. Z britvijo prerezal si je nekda najprej vrat, a ker to še ni bilo dosti, ustrelil se je še dvakrat z revolverjem v usta, da je bil takoj mrtev. Vest ta bila je nekoliko neverjetna in poizvedavanja in preiskavanja so res doznala, da se Mosetig ni sam umoril, ampak da je bil umorjen. Stvar dogodila se je baje tako: Mosetig srečavši 18letno Marijo Ribos ne ulici, ponudi se jej, da jo spremi domov, v kar je deklaračno tudi privolila. Jedva sta bila v stanovanju, pride tjakaj tudi Vikt. Maffei, podblagajnik pri kreditnem zavodu in Marije Ribos ljubimec. Iz ljubostnosti pričel se je preprič. Maffei potegne revolver in ustrelil trikrat v Mosetiga. Zadel ga je v glavo in v ramo, da je takoj bil mrtev. Maffei, Marijo Ribos in njeno mater odpeljali so k dejelnemu sodišču. Naravno je, da so po tem dogodku pri kreditnem zavodu hitro skontrovali blagajnice, od katerih sta imela ključe ubiti Mosetig in njega morilec Maffei. Našli so vse v redu.

— (Razpisano) je mesto vladnega tajnika pri politični upravi na Kranjskem. Prošnje do dne 20. decembra t. l.

— (Razpisana) je služba učitelja na jednorazrednici pri sv. Gregorji pri Ortniku. Plača 450 gld. opravnina 30 gld. in stanovanje. Prošnje do 15. decembra t. l. — Na čeferorazrednici v Starem trgu pri Loži razpisana je služba tretjega učitelja. Plača 500 gld. Prošnje do 15. decembra.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Ribnica 22. novembra. Okrajni sodnik Višnikar dobil 94, Linhart 81 glasov.

Dunaj 22. novembra. V ogerske delegacije končni seji izrekel Kallay zahvalo cesarjevo za delegacije požrtvalnosti (eljen-klici), kakor tudi zahvalo vključnih ministrov. Haynald imel končni govor zahvalivši se vključnemu ministerstvu. Grof Szechen zahvalil se v delegacije imenu predsedstvu. Zasedanje zaključeno.

Pariz 22. novembra. Zagotavlja se, da so Clémenceau, Freycinet, Floquet in Goblet v včerajšnji konferenci soglasno priznali predsedniško krizo. Grevy pa ni bil istega mnenja, marveč izjavil je, da se bode do drugih politikov za sodelovanje obrnil.

Razne vesti.

* (Gornji razredi gimnazije Kotarske) se baje ne bodo odpravili Temu so uzrok razlogi vnanje politike. Dalmatinski namestnik je razložil vladu, da bi Bokejci, neimajoč doma gimnazije,

Egorovne in vzdihnil in poželel, da je nebeškega kraljestva... Zase ni molil.

I on i Bazarov zaspala sta kmalu, druge osobe v hiši pa še dolgo niso spale. Povrat sinov vzne-mirjal je Nikolaja Petroviča. Legel je v posteljo, a ni ugasnil sveče in podprši glavo z roko misil je dolge misli. Brat njegov sedel je dolgo čez polunoč v svoji sobici na širokem stolu prevlečenem s srnjakovo kožo pred kaminom, v kojem je slabo tlel premog. Pavel Petrovič se ni slekel, le kitajske rudeče šlebedre brez petā zamenile so na njegovih nogah lakovane počurevlejčke. Držal je v roci zadnje číslo lista „Galignani“, a čital ni; gledal je v jednomer v kamin, kjer se je sedaj zamiraše sedaj vsplamene tresel modrikast plamen... Bog vedi, kod so brodile njegove misli, a samo v prošlosti gotovo niso brodile: izraz njegovega lica bil je zamišljen in teman, česar ni, ako se človek bavi le s smimi spomini! V majhni zadnji sobici pa je sedela na veliki skrinji v modrej dušegreki in z belo ruto zavezano na temnih lasih mlada žena Feniška, ter sedaj prislušivala, sedaj dremala sedaj zrla skozi odprte dveri, izza kajih se je videla otročja posteljica in čulo jednakomerno dihanje spečega otroka.

(Dalej prih.)

hodili v gimnazijo na Cetinje, kar pa na Dunaji ne marajo.

* (Franjeveci) imajo v Bosni in Hercegovini 7 samostanov in 78 župnij. Njih duševnemu pastirstvu je izročeno 130.000 Kristovih ovc.

* (Trgovske in obrtne zbornice) hoče vlada uvesti v Bosni in Hercegovini. Sprva ne bode tako organizovane, kakor so avstrijske. Člani bodo dobrovoljno pristopali. Delokrog zbornic bodo sprva tako omejen, samo posvetovati se bodo smeles o nekih stvareh. Stroški se bodo pokrili deloma s prostovoljnimi doneski članov, deloma z dejelno podporo. Zbornice bodo v Serajevem, Mostaru, Doljni Tuzli in Banjaluki.

* (Tabaka) so v Hercegovini letos dosti pridelali, če tudi je bila suša ter je škoda precej napravila.

* (Prezgodaj razviti možgani.) Analist „Nature“ objavlja vest, da je neko dete že jedno leto in tri mesece staro že znalo precej čitati, našteti imena dnij in mesecev. Dve leti staro je dobro razumelo vse, kar so ga učili in mu govorili. Zapomnilo je že tudi nekoliko angleških in nemških pesnic. V četrtem letu je začelo zgubljati razum in je že le teško čitalo. Iz tega dotednji list sklepa, da se premiadlih otrok ne sme preveč siliti z učenjem, dokler se možgani naravno ne razvijajo.

* (Kolera v Južni Ameriki.) V St. Jagu v Braziliji se je že prikazala kolera. V Chile je pa 13. t. m. 39 osob umrlo za kolero.

* (Statistika oseb, ki jih je ubila strela.) Slavni francoski zvezdoznanec je sestavil statistiko ljudi, ki jih je na Francoskem strela ubila. Pri tem je prišel do zanimivega rezultata, da strela pobije več moških nego žensk. Od 1854–1883 je strela na Francoskem ubila 1365 moških in le 957 žensk. Ne ve se pa še, zakaj strela ženskam prizanaša.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalej.)

Predaleč bi zašli, ko bi hoteli narisati vse slike, katere nam podaje često takih trgovinskih potnikov. Res je, te nepriličnosti, ki jih obžaluje v tem pogledu slavna Šopronska zbornica, dogajajo se vsak dan, takoreč so na dnevnom redu. Zlasti boljši trgovci ne morejo se nadležnosti takih trgovinskih potnikov nikakor ubraniti, trpe radi vsakojake lokavosti mnogostransko gmotno škodo. Toda da bi se odstranile te nepriličnosti, treba je, da so gospodarji teh trgovinskih potnikov bolj pazljivi in vestni. Njih prvič je dolžnost, da si moža, katerega posiljajo v svet, natanko ogledajo; oni naj bi tudi bolj pretehtali osebni značaj potnika, kateremu zavajajo svoje zastopstvo. Ne storé li tega, potem se ne morejo pozneje pritoževati, ako imajo radi svoje površnosti škodo. Rek „Glej, komu zaupaš“, je, kakor povsod v trgovinskem življenju, tako tudi takrat umesten, kadar je zbirati potnike.

Vse to torej, kar pravi slavna Šopronska zbornica o sumljivih osobah, iz katerih izhajajo trgovski potniki, da s tem utemelji, da je treba trgovskim potnikom odvzeti pravico prejemati denarje, ne veljá nikakor po mnenju odsekovem; kajti ravno radi tega, da je trgovec, ki razpošilja svoje potnike, primoran biti oprezen pri izbiranju potnikov, katerim daje pravico prejemati denarje, prisiljen je v svojo korist jemati v službo samo poštene in v vsakem pogledu zaupne osebe. Samo tedaj, ako se pridrži ta pravica pobiranja denarja, dobrodemo poroštvo, da nam trgovci ne bodo obiskovali neprikladni potniki. Ako bi hoteli odstraniti pravico prejemati denarje, to bi značilo, zdanje nepriličnosti samo po večati in na stéžaj odpreti vrata breznačajnim potnikom in njih trgovini škodo nanašajočemu poslovanju.

Od dokazil slavne Šopronske trgovinske zbornice treba je še jedno preiskovati: namreč, ali je res, da so za stvarjanja trgovinskega zakona vladajoči odnošaji biti taki, da je radi njih bilo utemeljeno zakonito dovoljenje trgovskih potnikov prejemati denarje, a da se to ne more trditi o danes vladajočih odnošajih.

Priznati mi je, da mi neso znani nagibi, kateri so napotili postavodajalca, da je določilo, tičče se tega, da imajo trgovinski potniki pravico prejemati denarje, vzel v trgovinski zakonik, in da sem v zapisnikih o posvetovanji trgovinskega zakona v tej točki brezuspešno iskal pojasmila. Nekaj pa se vendar upam kar naravnost trditi, da je tudi v da našnjih odnošajih trgovskih potnikov pravica prejemati denarje ne samo utemeljena, nego zelo zaželjena.

Trdečemu to, so mi seveda v prvi vrsti pred očmi koristi cislitavskega trgovca.

V večkrat imenovani pravici prejemati denarje ima upnik dragoceno sredstvo, da pripravi zamudnega plačnika po neposrednem osobnem uplitvanju, da izpolni svoje plačilne dolžnosti. Potnik, ki obiskuje malega trgovca na kmetih, opominja ga za ostale terjatve, in navadno se mu tudi posreči, da dolg mirnim potom izterja. To je posebno za cislitavske trgovce ogerskim dolžnikom nasproti velike važnosti. Kdor poznaje odnošaje, bode mi gotovo pritrdir, da velike težave, katere so spojene s sodnimi tožbami kake terjatve na Ogerskem, mnogo-

terega upnika napotijo, da raje pozabi na dolg, nego da bi si s tožbami in z izterjevanjem nakopaval ogromne stroške, in konečno še ne bi dosegel nobenega uspeha. To pa tem raje vsakdo opusti, ker more na Ogerskem samo po ogerskih odvetnikih iztožiti terjatve.

(Dalej prih.)

Sigurno zdravilen uspeh. Vsem, kateri trpi vsled zapretja ali slabega prebavljenja, napenjanja, tičanja v prsih, glavobolja in drugih slabostij, pomaga gotovo pristni „Moll“ ov Seidlitz prašek“ Škatljica 1 gld. Vsak dan ga razpošilja po poštnem povzetji A. Moll, lekar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarjah po deželi zahtevaj se izrečno Moll ov preparat z njegovo varstveno znakom in podpisom. 7 (19-8)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (192-172)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijne srečke 19. novembra.

V Trstu: 60, 65, 73, 48, 69.
V Linci: 60, 74, 1, 55, 29

Tujci
21. novembra:
Pri Št. Juriju: Weinberger, Fuchs, Holz z Dunaja. — Buchbinder iz Prage. — Böhm iz Budimpešte. — Kundz z Voloskega. — Friedrich iz Kamnika. — Bednack iz Litije. — Wachmann iz Trsta.
Pri Št. Jakoba: Kraus, Kupack z Dunaja. — Welemin iz Prage. — Kogler iz Kufsteina. — Drenig iz Trebinja. — Siegel, Obach iz Grada. — Kopelsky iz Beljaka. — Gasser iz St. Mohora. — Gargaroli iz Razdrtega. — Mayer iz Leutentburga.

Pri avstrijskem cesarju: Troger iz Beljaka. — Kljun iz Begunj. — Pri južnem kolodvoru: Plesse z Dunaja. — Lausen iz Grada. — Bokalšč z Reke. — Witzka iz Gorice.

Ustanovi se v Ljubljani:

21. novembra: Helena Boben, črevljarijev bdi, 5 1/2 let, Marija Terezija cesta 4. za davico.
22. novembra: Anton Petrič, pisarjev sin, 9 dni, Tržaška cesta 19, za slabostjo.

V deželnej bojniči:
19. novembra: Fran Okeršlar, kajžar, 53 let, za pljučnico.

Meteorologično poročilo.

dan	Cas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
21. nov.	7. zjutraj	721-65 mm.	20° C	sl. svz.	obl.	10 00mm.
	2. pop.	722-69 mm.	44° C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	725-82 mm.	40° C	sl. jz.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 35°, za 0.5° nad normalom.

Dunajska borza

dne 22. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 81-20	—	gld. 81-20
Srebrna renta	82-35	—	82-30
Zlata renta	111-85	—	111-80
5% marenca renta	9-20	—	96-20
Akcije narodne banke	887—	—	884—
Kreditne akcije	275-20	—	276-50
Srebro	—	—	—
London	125-80	—	125-75
Napol.	9-96	—	9-95
C. kr. cekini	5-98	—	5-93
Nemške marke	61-72 1/2	—	61-72 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 gld.	25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	170	20
Ogerska zlata renta 4%	99	25	—
Ogerska papirna renta 5%	85	90	—
5% štajerske zemljije odvez. oblig.	105	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati lasti	126	75	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	100	70	—
Kreditne srečke	100 gld.	180	—
Rudolfove srečke	10	19	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	108	50
Frammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	228	50	—

Š

**GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
IZ GIESSHÜBLER**
najčistije lužne
KISELINE
pozname kas najbolje okrepljujuće piće,
i kas izkušan lek proti trajnom kašiju plućevine i
želudca bolesti grkičana i proti měhurnim kataru,
HINKE MATTONIJA
Karlov vari i Widn.

Vinska dražba pri Veliki Nedelji.

V ponedeljek 5. decembra in ako bode potrebno **tudi v torek 6. decembra t. l.** se bode po dražbi prodajalo okoli **1000 hektolitrov pozno branega grajskega in cerkvenega letosnjega vina** v grajskih kletih pri **Veliki Nedelji** na **spodnjem Štajerskem**, deloma s posodo, deloma brez posode.

Dražba se začne po prihodu osobnega vlaka, t. j. po 11. uri dopoludne.

Oskrbništvo Veliko-Nedeljsko,
dne 14. novembra 1887.

Ant. Jesih.
oskrbnik.

(845—2)

Marijaceljske kapljice za želodec,

izvrstno uplivajoče pri vseh boleznih želodca.

Neprekosljive pri pomanjkanju slasti do jedij, slabem želodci, smrdecu sapi, napenjanju, kislem podiranju, koliki, želodčevem katuru, zgagi, ako se nareja posek in piščen ter se nabira preveč slesa, pri zlatencini, gnijusom in bijuvanjem, glavobolju (če izvira bolečina iz želodca), krči v želodci, zapirani ali zabasani, preobloženi želodca z jedjo ali pijačo, glistah, boleznih na vranci, na jetrih ali pljački, vlastnih, boleznih na vranci, na jetrih ali pljački. — Cena steklenici z navodilom, kako se rabi, **35 kr.**, vel. steklenici **60 kr.**

Glavno zaloge ima lekar

KAROL BRADY v Kromeriji (Moravske).

Marijaceljske kapljice neso nikako tajno sredstvo. Njihov sestavine navedene so na navodu, kako rabiti, ki se pridene vsakej steklenici.

Pristne v skoro vseh lekarnah. ■

SVARILO! Pristne Marijaceljske kapljice se mnogokrat ponarajo in posnemajo. — **Da so pristne**, mora vsaka steklenica imeti ručec zavitek z **gorenje varstveno znamko** in z **nayodom, kako rabiti**, ki se pridene vsakej steklenici, opomniti je, da mora biti navod tiskan v tiskarni **II. Gusek-a v Kromeriji**.

Pristne imajo: **V Ljubljani**: lekar Gabr. Piccoli, lekar Jos. Svoboda. — **V Postojni**: lekar Fr. Baccareich. — **V Škofji Loki**: lekar Karol Fabiani. — **V Radovljici**: lekar Aleksander Roblek. — **V Rudolfovem**: lekar Dominik Rizzoli, lekar Bergmann. — **V Kamniku**: lekar J. Močnik. — **V Črnomlju**: lekar Jan. Blažek.

(759—7)

CACAO
in
ČOKOLADA

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

ki sta pri prvej Dunajskej razstavi kuhinjske umetnosti bili odlikovani z najvišjo odliko, častnim diplomom, sta pristni samo, če imata našo uradno registrirano varstveno znamko in firmo. (800—15)

Dobiva se pri vseh boljših trgovceh in prodajalcih delikates, **v Ljubljani pri g. Petru Lassnik-u.**

Razposilja se v provincije proti poštnemu povzetju.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,
c. kr. dež. opr. tovarnarji. Tovarna in centr. razpoložiljalnica Dunaj, IV., Allegasse Nr. 48 (poleg juž. kolodvora).

Oznanilo.

Kakor prejšnja leta, oddalo bo podpisano županstvo svoje izvrstne pašnike na Nanosu v nedeljo dne 27. novembra 1887 ob 3. uri popoludne onemu za tri leta v najem, koji bo več ponudil.

Ti pašniki so:

- Blizu 800 oral obsegajoča planina „Ravnik“; najemnik te planine smel bo tudi v občinskem pašniku pasti.
- Blizu 600 oral obsegajoča planina Jerlovše, in
- paša v 800 oral velikim občinskem gozdu.

Županstvo v Vipavi,

dne 21. novembra 1887.

(858—1)

Anton Hrovatin, župan.

Išče se učenec

za usnjarsko obrt, okolo 15 let star, zdrav in čvrst. — Več se izve v Cerknici pri Rakeku pri Matevžu Zavšniku. (857—1)

Dobor zasluge!

Solidne osobe iščemo za prodajo zakonito dovoljenih premijskih srečk in domo visoko provizijo, oziroma stalno plačo. (778—11)

Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft.
Adler & Co., Budimpešta.

Gostilnica „Pri Zvezdi“

priporoča sladki refoško, prosekar, bržanko, ljutomersko in Türkenerško vino, kakor tudi stara dolenska in bizejska vina ter istrijanski teran.

Imenovana vina se točijo v Peterskem hramu, tik sv. Petra mitnice, po znižani ceni.

Z velespoštovanjem

Fran Ferlinc.

„NARODNA TISKARNA“

priporoča po nizkej ceni

Vizitnice
v elegantnej obliki.

VELIKA DENARNA LOTERIJA, za katere zakonito jamči visoka vlada v HAMBURGU.

Najnovejša velika, od visoke državne vlade v HAMBURGU dovoljena in z vsem državnim premoženjem zajamčena denarna lotterija ima **93.000 srečk**, od katerih se izzreba **46.500 srečk**. Za žrebanje določeni skupni kapital znaša

8,902.050 mark.

Znamenita prednost te denarne lotterije je ugodna naredba, da se vseh 46.500 dobitkov, ki so zraven v tabeli, že v malo mesecih in sicer v sedmih razredih uspešno gotovo izzreba.

Glavni dobitek prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste v drugem razredu na 55.000, v tretjem na 60.000, v četrtem na 70.000, v petem na 80.000, v šestem na 100.000, v sedmem pa eventuelno na 500.000, specijalno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Podpisana trgovska hiša ujedno vabi k udeležitvi te velike denarne lotterije.

Častiti naročevalci se prosijo naročiti pridejati dotične zneske v austrijskih bankovcih ali poštnih markah. Tudi se denar lahko pošteje po poštni nakaznici, na željo se naročitve izvrši tudi proti poštnemu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela originalna srečka av. v. gld. **3.50**.
1 polovica originalne srečke av. v. gld. **1.75**.
1 četrtina originalne srečke av. v. gld. **—.90**.

Vsek dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in ob jednem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi vse natančneje. Takoj po žrebanji dobi vsak udeleženec uradno, z utisnjenim državnim grbom, listo dobitkov. Dobitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu sreček proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto povrniti. Na željo se uradni načrt žrebanja naprej zastonj pošljajo na ogled. Da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, prosimo taista kolikor mogoče hitro, vsekakor pa pred

30. novembrom 1887

nam direktno doposlati. (774—11)

VALENTIN & CO.,
Bankgeschäft,
HAMBURG.